

Vergaderjaar 1986–1987

19 768

Wijziging van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel, van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van de Wet aansprakelijkheid olietankschepen (regeling beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen)

19 769 (R 1317)

Goedkeuring van:
a. het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen, 1976 (Trb. 1980, 23 en 1984, 31) en
b. het voornemen tot opzegging van het op 10 oktober 1957 te Brussel tot stand gekomen Internationaal Verdrag nopens de beperking van de aansprakelijkheid van eigenaren van zeeschepen, met Protocol van ondertekening (Trb. 1958, 46 en 1968, 95)

19 770

Wijziging van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel en van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (regeling beperking van aansprakelijkheid van eigenaren van binnenschepen)

Nr. 5**VOORLOPIG VERSLAG**

Vastgesteld 23 maart 1987

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), Kosto (PvdA), voorzitter, Roethof (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), De Kwaadste-niet (CDA), Stemerink (PvdA), Gualthérie van Weezel (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Dales (PvdA), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), Laning-Boersema (CDA), Dijkstal (VVD), Kohnstamm (D66), Wolffensperger (D66), ondervoorzitter, Swildens-Rozendaal (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA).

Plv. leden: Van den Bergh (PvdA), Ter Veld (PvdA), Jabaaij (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Lankhorst (PPR), Koetje (CDA), Van Traa (PvdA), Borgman (CDA), Hermans (VVD), De Hoop Scheffer (CDA), Van den Berg (SGP), Vreugdenhil (CDA), Alders (PvdA), De Grave (VVD), Te Veldhuis (VVD), Kraaijeveld-Wouters (CDA), Van Es (PSP), Eisma (D66), Groenman (D66), Vermeend (PvdA), Doeman-Pel (CDA), Van Muiden (CDA), Leerling (RPF).

De vaste Commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van deze voorstellen van wet, heeft de eer van haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

I Algemeen

De leden van de commissie constateerden dat het Londens Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen van 19 november 1976, waarop de onderhavige wetsvoorstellen direct, en voor wat betreft het binnenvaartrecht indirect, betrekking hebben, met ingang van 1 december 1986 in werking is getreden.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen de bewindsman inzicht te geven in de feiten en omstandigheden welke ertoe geleid hebben dat onderhavig Verdrag eerst op 3 november 1986 ter goedkeuring aan de Tweede Kamer werd aangeboden.

De leden van de commissie achtten het gewenst dat Nederland zo spoedig mogelijk tot voornoemd Verdrag toetreedt en zijn wetgeving aan de daardoor ontstane situatie aanpast.

De leden van de commissie constateerden met instemming dat bij de voorgenomen toetreding tot het Londens Verdrag de wettelijke regeling

van de beperking van aansprakelijkheid van eigenaren van binnenschepen op voornoemd Verdrag wordt afgestemd, waardoor de harmonisatie tussen zee- en binnenvaartrecht bevorderd wordt.

II Inzake 19 768/19 770

1. Het gewijzigde artikel 740a vierde lid, respectievelijk artikel 951a vijfde lid Wetboek van Koophandel bevat onder meer de volgende zinsneden:

a. Een schip in aanbouw wordt voor de toepassing van deze titel niet als schip aangemerkt; respectievelijk: Voor de toepassing van deze afdeling wordt een binnenschip in aanbouw niet als binnenschip aangemerkt.

b. Een luchtkussenvoertuig wordt voor de toepassing van deze titel (respectievelijk afdeling) niet als schip (respectievelijk als binnenschip) aangemerkt.

De leden van de commissie realiseerden zich dat onderhavige wetsvoorstellen bij de invoering van Boek 8 NBW de daarin thans nog voorkomende titels 7 en 12 zullen vervangen. Blijkens artikel 8.1.1 eerste lid van de Invoeringswet Boek 8 titels 1 en 2 van het nieuwe BW (wetsvoorstel 17 477) luidt de omschrijving van een schip als volgt:

In dit wetboek worden onder schepen verstaan alle zaken, geen luchtvaartuig of luchtkussenvoertuig zijnde, die blijkens hun constructie bestemd zijn om te drijven en drijven of hebben gedreven.

Gelet op laatstgeciteerde bepaling meenden de leden van de commissie dat de hierboven onder a geciteerde zinsnede overbodig en de onder b geciteerde zinsnede tegenstrijdig is.

De leden van de C.D.A.-fractie waren van mening dat de definitie van «schip» in het Verdrag, vast te leggen in de aan te passen artikelen 740a vierde lid respectievelijk artikel 951a vijfde lid Wetboek van Koophandel, niet identiek is aan de omschrijving in artikel 8.1.1. eerste lid van de Invoeringswet Boek 8 BW.

Juist de expliciete uitsluiting van schepen in aanbouw in het Verdrag kwam naar de mening van deze leden niet tot uitdrukking in artikel 8.1.1 eerste lid. (Bestemd om te drijven leek hen bij uitstek schepen in aanbouw te omvatten).

De uiteenzetting op blz. 3 van de memorie van toelichting bij wetsvoorstel 19 768 sterkte deze leden in deze opvatting. Daarnaast vroegen de aan het woord zijnde leden wanneer de vaststelling valt te verwachten van het civielrechtelijke karakter van het luchtkussenvoertuig (blz. 4 memorie van toelichting 19 768).

2. De leden van de commissie wilden weten hoe de verhouding is tussen de beperkingen ingevolge het gewijzigde artikel 740c eerste lid, respectievelijk artikel 951c eerste lid, telkens onder a en b en de bestaande aan de reder toekomstige beperkingen van aansprakelijkheid voortvloeiend uit Verdragen of overeenkomsten nopens vervoer.

In dit verband meenden de leden van de commissie dat de beperking van aansprakelijkheid in geval van dood, genoemd in voornoemde artikelen, op gespannen voet staat met de rechtspraak inzake artikel 1406 Burgerlijk Wetboek (vgl. Hoge Raad 22 december 1950, NJ 1951, 222). Dient hier niet te worden afgewacht, zoals vaker – en ook op dit punt – in Boek 8 NBW is gedaan, op de invoering van artikel 6.1.6.12 derde lid van het NBW?

III Inzake 19 768/19 769

Ten aanzien van het naast reizigers-, personen- en zakenfonds afzonderlijk voorgestelde wrakkenfonds in artikel 740c onder 1 merkten de leden van de commissie het volgende op.

De leden van de commissie constateerden dat de instelling van het wrakkenfonds is gebaseerd op het door het Londens Verdrag in artikel 18 gegeven voorbehoud, van welk voorbehoud de regering gebruik wenst te

maken. De leden van de commissie namen kennis van de overwegingen die daartoe hebben geleid en wilden weten of de in de memorie van toelichting genoemde Verdragslanden, welke dit voorbehoud eveneens hebben gemaakt, eveneens een soortgelijk wrakkenfonds hebben ingesteld of zulks overwegen. Zo neen, is het in dit geval wenselijk of noodzakelijk dat Nederland een uitzonderingspositie zal innemen op de wijze als voorgesteld?

Daarnaast vroegen de leden van de C.D.A.-fractie wat de reden is van het feit dat de gelding van het «Brusselse Verdrag» (10 oktober 1957 – Trb. 1958, 46 en 1968, 95) nog op 16 december 1986 is uitgebreid tot Aruba (blz. 1 memorie van toelichting bij wetsvoorstel 19 769). Dit terwijl een aantal Verdragstaten het Brusselse Verdrag inmiddels heeft opgezegd.

Deze leden stelden bovendien de vraag waarom het Koninkrijk geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om reciprociteit als voorwaarde te stellen voor de toepassing van het Brusselse Verdrag en waarom dit beleid onder het Verdrag van Londen ook dient te worden voortgezet (blz. 15 memorie van toelichting bij wetsvoorstel 19 769).

IV Inzake 19970

Zoals hierboven reeds werd gesteld achtten de leden van de commissie het verheugend dat bij de herziening van het binnenvaartrecht aansluiting gezocht is bij het nieuwe zeerecht, een gedachte welke kennelijk ook in andere belangrijke binnenvaartlanden leeft.

1. De leden van de commissie, ervan uitgaande dat wetsvoorstel 19970 gelijktijdig met wetsvoorstel 19 768 zal worden ingevoerd, begrepen niet waarom in Artikel I onder A en B wordt voorgesteld de huidige artikelen 740a en 740d van het Wetboek van Koophandel te wijzigen.

2. Naar aanleiding van het bij onderhavig wetsvoorstel als bijlage toegevoegde voorontwerp van het besluit ter uitvoering van het voorgestelde artikel 951f van het Wetboek van Koophandel en de toelichting daarop ten aanzien van het waterverontreinigingsfonds «in ruil voor» het zeerechtelijk wrakkenfonds, wilden de leden van de commissie weten of de instelling van een dergelijk fonds eveneens wordt overwogen in de binnenvaartlanden, waarvan hierboven sprake was.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen zich af, of de bepalingen van het onderhavige binnenvaartrecht van toepassing zijn, indien bij voorbeeld een coaster, die normaliter buiten de kust vaart en derhalve ressorteert onder de bepalingen van het zeerecht, zich op de Nederlandse binnenvaarwegen bevindt.

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De bijzondere griffier van de commissie,
Haak